

Uygar Ayhan
Hürriyetin Yolu Topraktan

UPAS Yayın

-67-

“Hürriyetin Yolu Topraktan”

Uygar Ayhan

Nisan 2026

upas.evvel.org

E-posta

upasnesriyat@gmail.com

Uygar Ayhan (2007, Giresun)

Doğa yürüyüşlerine çıkıyor, Black Metal ve Ambient janlarında müzik icra ediyor, Mevzular Derin Fanzin'de düzenli olarak yazıyor. Fotoğraf sanatına -özellikle doğa çekimlerine- ilgi duyuyor. Nefretin de sevginin de hakkını vermekte kararlı!

İletişim için; instagram: [@uygarayhn0](https://www.instagram.com/uygarayhn0)

e-posta: gammeltmorke@gmail.com

İÇİNDEKİLER

Sunu /5

I. Teknolojik Determinizm ve Özgürlüğün Tasfiyesi /7

-Teknolojinin Özerkliği ve İnsanın Araçlaşması /7

-Yapay İhtiyaçlar /10

II. Kapitalizmin Ruhsal Laboratuvarı /12

-Artı Değerden "Varlık" Sömürüsüne /12

-Yabancılaşmanın Zirvesi: Dijital Benlik /14

III. Sistemin İdeolojik Aygıtları ve Rıza Üretimi /16

-Medya: Küresel Bir Halüsinasyon Mekanizmasının Tezahürü /16

-Okullar: Evcilleştirme ve Disiplin-İtaat Merkezleri /17

-Uzmanlaşmanın Tiranlığı ve Bireysel Yetkinliğin Gaspı /18

IV. Ekolojik Gerçeklik ve Linkola'nın Uyarısı /20

-Nüfus Patlaması ve Yaşam Alanlarının Daralması /20

-"Can Simidi" /21

-Yeni Bir Çağ /21

V. Demokrasi ve Global Tiranlık /23

-Sandığın İllüzyonu /23

VI. Devrim ve Kaosun Gerekliliği /25

-Reformun İmkânsızlığı /25

-Kaos /26

VII. Yeni Bir Çağ /29

-Avcı-Toplayıcı Zihniyeti /29

-Gaia'nın İntikamı ve Şifası /31

VIII. Bitiş /33

Bir Hikâye: Eski Dünyanın Balıkçıları /36

Okuma Listesi ve Kaynakça /40

Teşekkür /41

SUNU

Sistem, modern insanın zihnini bir kuşatma altına almıştır. Bu kuşatma o kadar estetize edilmiştir ki, mahkûmlar duvarlarını boyamakla ve pencerede onlara gösterilen manzarayı izlemekle meşgul olduklarından, parmaklıkların varlığını unutmuşlardır. Yıldızların yeniden gözlenebileceği ve ormanların hür bir biçimde göklere uzanacağı günlerin umuduyla...

Uygar Ayhan

“Aslında, çalışan insanın onurlu bir yaşam süreceği vakti günden güne azalıyor, diğer insanlarla doğru düzgün ilişkiler kuramıyor, bu emeğinin değerini düşürüyor. Bir makineden başka bir şey olmaya vakti yok.”

Walden, Henry David Thoreau

I.

Teknolojik Determinizm ve Özgürlüğün Tasfiyesi

Teknolojinin Özerkliği ve İnsanın Araçlaşması

Modern teknoloji, iddia edildiği gibi insanın hizmetinde bir araç değildir. Aksine, insan teknolojinin devamlılığı için evrimleşen bir biyolojik eklenti haline gelmiştir. Ted Kaczynski'nin "Sanayi Toplumu ve Geleceği"nde belirttiği gibi: "Sistem, insanların davranışlarını kontrol etmek zorunda değildir; sistem, insanların davranışlarını sistemin ihtiyaçlarına göre değiştirmek zorundadır."

Modern teknoloji bir kez hayatımıza girdiğinde, artık seçim şansımız kalmaz. Otomobil bir lüks olmaktan çıkıp bir zorunluluk haline geldiğinde, yürümek bir "verimsizlik" olarak kodlanır. Bilgisayar bir seçenek olmaktan çıkıp hayatın bir parçası olduğunda, dijital dünyadan kopmak sosyal bir intihar sayılır. Doğumumuzdan itibaren bizi kuşatan dünyaya ayak uydurmak istemezsek dışlanırız. Bu da her birimizi birer köle haline

getirir. Pek çok kişi bunu kabul etmeyecektir. Öyle ki, mutlulardır dört duvardan hapishanelerinde.

İşte yozlaşma ve insan ruhuna yapılmış, “sanayi devrimi” adındaki soykırım, bizi kendi hapishanelerimize kendilerimizi hapsetmeyi bir uyumluluk nişanesi olarak sunmaktadır.

Ve bu yapay hapishaneler, bizleri kendilerimize yabancılaştırır. İşçiyi emeğine, anneyi çocuğuna, hayatı insana... Artık “öteki” ile kurduğumuz ilişki ticari bir anlam kazanmıştır. “En çok, en güzel ve en yeni!” diye haykırarak yaşadığımız hayatlarımızın rengi solmuş; manası derin kuyulara gömülmüştür. Çocuk doğar, topluma karışması için bir isim konur, annesini tanır, aynaya bakar, kendini tanır, ağlar ve güler... Sonrasında bir anaokuluna yazdırılır; burada ilk travmalarını yaşar. Tüm bu sırada anne babası sabahtan akşama kadar çalışmak ve çocuklarını doyuracak besinin bedelini zamanları ve emekleri ile karşılamak durumundadır. Hayat devam eder ve hiçbir şey sorgulanmaz; yeni bir televizyon, yeni oyuncaklar, yeni giysiler alınır ve akış devam eder.

Tüm bu koşuşturmacada kaybedilen yıllar ve yaşanabilecek diğer mutluluklar kaybolur ve gider. Çünkü zaman tükenmiştir. Daha sonra emeklilik yaşı, Ege’de bir yazlık derken kanser tüm vücudunuza yayılır ve ölürsünüz.

Bir zamanlar anaokulu kapısında koşuşturmasını izlediğiniz çocuğunuza bırakacağınız kalıtsal miras, anne babanızdan size geçmiş bu hayat algısıdır. Ve döngü devam eder. Sistem sorgulatmaz. “Yalnızca çalışın ve karnınızı doyuralım. Belki ileride bir ev sahibi de olursunuz!”. Bu esnada emeğinizin tüm karşılığı patronlarınızın karnına gider. Ama bunu Marx zaten anlatmıştı. Marx’ın anlatmadığı şey ise, tüm bunların, emeğin karşılığı tamamen size ait olsa da yanlış olduğuydu. İnsanın

yüz binlerce yıllık tarihinde yaklaşık son 10.000 senedir tarımla iştigal ediyoruz. Sanayi devrimi ise deveye kulak. Dolayısıyla kendi psikolojimizi ve türümüzün sosyolojisini henüz oral evresini atlatmamış bir yenilik üzerinden kurmaya çalışmak tam anlamıyla bir deliliktir. Tüm bu “sol” cenahın nasıl böyle bir tongaya düştüğünü anlamak mümkün değil. Kendileri de sistemin mağduru ve onların da hapishaneleri var.

Teknolojinin, “özgürlük” getirdiği yalanı belki de günümüz solunu en çok saptıran detaydır. Hayır, feodalite daha iyiydi veyahut şu an insanlık tarihinin en kötü dönemindeyiz demiyorum ama şu bir gerçek ki yaşadığımız çağ, böyle giderse insan türünün ve medeniyetimizin son evresi olacaktır. Hayır, hiçbir zaman bir araba yapmak zorunda değildik; bacaklarımız vardı. Hiçbir zaman bir nükleer bomba yapmak zorunda değildik.

Ashına bakarsanız hiçbir zaman savaşmak zorunda bile değildik ancak mülkiyet; ilerleme ve teknolojiyi beraberinde getiren bu şeytan bizleri içsel doğamıza küstürdü. İnsan göçebedir ve hep de öyle olacaktır. Ancak göçebeliğin anlamı globalleşmekte aranmamalıdır. Globalizm, son yüz senedir insanlığa atılmış en büyük kazıktır ve görünen o ki bu kazığın açtığı yara her geçen yıl derinleşmekte. Hayır, hiçbir Anadolu bir Amerikalının derdi ile dertlenmez veya onun yaşamından etkilenmez. Bu konuyu ileriki sayfalarda tekrar irdeleyeceğim.

Velhasıl, tekno-endüstriyel sistem insanı araçsallaştırmış; odağı endüstrinin kendisine çevirmiş ve bundan faydalanan birkaç bin kişi olmuştur. İnsanlığın hürriyeti ve kurtuluşu için bu sistem yıkılmaya muhtaçtır.

Yapay İhtiyaçlar

Kapitalizm, biyolojik olarak ihtiyaç duymadığımız şeyleri ruhsal birer boşluk doldurucu olarak sunar. John Zerzan'ın ifadesiyle, "Medeniyetin kendisi bir telafi mekanizmasıdır." Doğadan kopardığımız her parça, yerini plastik bir ikameye bırakır. Ağaçtan koptuğumuz için parklara, sessizlikten koptuğumuz için kulaklıklara mahkûm edildik. Ve bu mahkûmiyet, bizleri tekrar ve tekrar kuşatır: reklamlar, afişler, trendler, moda... Dört bir yanımız çevrilidir artık. Bizlere ne yapmamız gerektiğini söyleyen, dikte eden influencerlar ve ötesi... Aklîselim bir insan tüm bunların farkına varır ve kendini dört beş adım geriye çekerek dışarıdan bakar: mecbur muyuz?

Hayır, değiliz, hiç değildik. Yalnızca bu, duvarlarımızı boyatmalarının bir sonucu olarak meydana gelen ultra-sosyal bir fenomen. Evet, herkes kendi duvarıyla meşgul ve parmaklıkları görüş açısından çıkıyor. Giysiler, ayakkabılar, çantalar, makyaj malzemeleri... Kimyasallar ve insanları hastanelere tıkıştırmak için salınan diğer maddeler... Her şey apaçık ortatadır. Kimsenin ihtiyacı olmayan bir ton şey; marketlerde, alışveriş merkezlerinde gözlerimize sokulmaktadır ki gidip alalım. Para harcayalım ve akış sağlansın. Emeğimizin zaten alabildiğimiz azıcık karşılığını yeniden kapitale akıtalım...

Özneleşmeye çalıştığımız bu dünyada her geçen gün nesneleşiyoruz. Öznelerimiz ise edindiklerimiz oluyor. Hayatlarımızı edinmek üzerine kuruyoruz. Sahip olmak. Sevgiyi bile kapitalize edip sahiplik tarafından yorumluyoruz. Okullarda, iş yerlerinde, sokaklarda; bizlere hep daha fazla şeye sahip olmanın daha mutlu olduğu aşılıyor. Türkiye bazında; eğitim almamızın sebebi bile daha fazla şeye sahip olmak. Televizyonlarımızı açıyor ve yeni çıkan ürünleri heyecanla izliyoruz. On-

lara sahip olan insanlara hayranlık besliyor, kıskançlık duyuyoruz. Bu histerik bir hâl. Ve insanoğlu her geçen gün histerini artırıyor. Őizoid bir tür haline geldik ve bu kimseyi rahatsız etmiyor gibi görünüyor. Madde bağımlısı insanları aŐađıllarken, maddeye bağımlı oluyoruz. Bu da hem insanın aptallığını hem de ikiyüzlülüğünü ortalaya seriyor.

Zihnimiz içerisinde oynama yapılmaya hazır bir bilgisayar programı gibi artık. Haz ile çalışan bir robot. Katığımız Şeyler var, bizi rahatsız eden Şeyler. Ve yöneldiğimiz; sistemin bizlere kurtuluŐ olarak sunduğu Şeyler var. Sanal gerçeklik diye buna denir. Her birimiz hayatlarımızın en az bir noktasında bu sanal gerçeklikten medet umduk ve içine düŐtük. ıkabilenlerimiz; hürriyet için savaŐmaya hazırken ıkamayanlarımız debelenip duruyor. İten içe herkes bir Şeylerin yanlış olduğunun farkında. Ama kimse baŐını kaldıramıyor; çünkü zincirlenmiŐiz, zincirlenmiŐiz bu tüketim ukuruna.

II.

Kapitalizmin Ruhsal Laboratuvarı

Artı Değerden "Varlık" Sömürüsüne

Marx'ın ekonomik sömürü tanımı bugün yetersizdir. Bugün sömürülen sadece emek değil, insanın "oluş" hâlidir. Boş zaman (leisure time) bile artık kapitalizmin bir pazarıdır. Netflix, Instagram veya video oyunları; sömürülen emeğin yorgunluğunu, yine sistemin ürünlerini tüketerek dindirmeye çalışan kölelerin rehabilitasyon merkezleridir. Yukarıda bahsettiğim boş zamanlarımızı dolduran aktiviteler bile yine sisteme hizmet etmektedir. Bir metropol gibi; her şey birbirine bağlı ve birbirini koruyor. Bu sistemi yıkmak zor görünebilir. Ama sıradan bir insanın zihninin duvarlarını yıkmaktan inanın zor değil.

Bahsettiğim gibi, sömürülen tek şey emek değildir artık. İnsan olarak doğmamız bile sömürülür. Sadece insan değil; endüstrileşmiş et, süt tesisleri... Gerçekten akıl almaz bir durum. Do-

ğayı da sömürmeye çalışıyoruz artık. Marx'ın ifadesi kesinlikle yetersizdir. Olay artık insanın artı değerinden çıkmıştır. Doğanın tümüne hükmetmeye çalışan bencil ve arsız bir sistemden bahsetmemiz gerekmektedir.

Kapitalizm, yerini hiper-kapitalizme bırakmıştır. Dünyanın her yerinde böyledir. Çin, Kuzey Kore, Amerika, Türkiye... Fark etmiyor. İmkânı olsa Mars'ı bile kolonize edecek olan bu sistem (yaklaştık), yalnızca insanı, emeğini değil; doğanın ontolojik gerçekliğini bile sömürmeye çalışmaktadır. Daha yeni, Giresun'un %85'i maden arama bölgesi ilan edildi. Bu durumla gerçekçi mücadele, yapabileceğiniz tüm devrimci hareketlerden daha onurludur.

İnsan, başkalarına bakarak kendini tanır. Bir çocuk, ailesinde gördüğü neyse onu yansıtır. Zaman içerisinde bir karakteri oturur ve hayata karşı bir maske takar. Dışarıya yansıttığı ile içinde olan çoğunlukla bir değildir. İnsan ikiyüzlü bir varlıktır. Yalancıdır. Dolayısıyla bunu yadırgamak insanlara düşmez. Yalnızca bilinmesi gerekir ki, benliğimizi gölgeleyerek; onu dışarıdan gizleyerek yalnızca kendimize daha da çok yabancılaşırız. Sosyal kodlar bu yüzden saçmalaktır. Bir birey, topluma uymak zorunda değildir. Ancak onu değiştirmek zorundadır. Uyum sağlamayı seçen her koyunun varacağı yer mezbahadır. Sürüden ayrılanı kurtlar kapar mı, kapmaz mı, bu daha sürüden ayrılmadan bilinemez. Kurt hayvanı da çoğunlukla pejoratif kullanılsa da aslında en dürüst canlılardan biridir. Belki de tüm bu uğraş, 'insan kendisini tanımasın' dindedir. Kurt, insana kendini tüm çıplaklığı ile gösteren bir aynadır. Ve toplumlar geçen zaman içerisinde bu aykırılıkları gizlemek istemiştir.

Modern dünyanın en büyük sorunu, insanın kendine yabancılaşmasıdır. Kendi özüne mesafeli bakan bir insan, mental açıdan hiçbir zaman mutlu olamaz. Materyal koşullar ne olursa

olsun, dışarıda daima yağan yağmurun, çakan şimşegin ve buharlaşan nehir suyunun olduğu gerçeği bizleri hakikate ulaştırır.

İnsan, içsel ve dışsal varoluşun doğasını aynı anda kabullendiği zaman gerçek bir devrimci olabilir. Öbür türlü sosyal medyada Che posterleri paylaşmaktan öteye geçmez. Ki bu, yine kapitalistlerin ekmeğine yağ süreceği için oldukça anlamsız bir çabadır.

Yabancılaşmanın Zirvesi: Dijital Benlik

Sosyal medya, bireyi kendi hayatının izleyicisi konumuna düşürür. Zerzan'ın vurguladığı gibi, sembolik kültür ve dil bizi gerçek deneyimden ayırır; dijital dünya ise bu ayrımı mutlaklaştırır. Her birimiz sosyal medyada var olmaya çalışıyoruz. Bunun şöyle ya da böyle birçok sebebi var. Ve bu yadırganacak bir durum değil. Neticede değişen şartlarda sosyal olmaya çalışıyoruz ancak bunun feci bir bedeli var.

Modern insanın içine düştüğü depresyon, anksiyete ve panik ataklar aslında biyolojik birer arıza değil, ruhun bu yapay hapisaneyeye verdiği sağlıklı tepkilerdir.

Materyal koşullar ne kadar iyileştirilirse iyileştirilsin, beton yığınları arasında yaşayan bir canlının, yağın yağmurun ve akan nehrin ontolojik gerçekliğinden kopması imkânsızdır. İnsan, içindeki vahşetle dışındaki doğanın aynı ritimde çarptığını anladığı an, sistemin tüm illüzyonları yerle bir olur.

Daha önce bahsettiğim üzere sistem, bu uyanışı engellemek için "dijital benliği" bir kaçış rampası olarak sunar. Sosyal medya, gerçek deneyimin yerine sembolik bir gösteriyi ikame

eder. İnsanlar, yaşamak yerine yaşadıklarını kanıtlamaya çalışırken, aslında kendi hayatlarının pasif birer izleyicisi hâline gelirler. Bu dijital varoluş çabası, beraberinde feci bir bedel getirir: Benliğin tamamen metalaşması ve rızanın teknolojik bir tiranlığa teslim edilmesi. Sosyal olmaya çalışırken derinleşen bu yalnızlık, hiper-kapitalizmin insan ruhunu nasıl bir laboratuvar faresine dönüştürdüğünün en net kanıtıdır.

III.

Sistemin İdeolojik Aygıtları ve Rıza Üretimi

Medya: Küresel Bir Halüsinasyon Mekanizmasının Tezahürü

Medya, bugün toplumun sadece bilgi kaynağı değil, aynı zamanda sinir sistemidir. Ancak bu sistem, beyne yaşam sinyalleri göndermek yerine, kitleleri felç eden ve düşünme yetisini körelten mesajlar pompalar. Özellikle Türkiye gibi kutuplaşmış coğrafyalarda "Böl ve Yönet" taktiği, medya aracılığıyla bir sanat formuna dönüştürülmüştür.

İnsanlar; Muhafazakâr-Seküler veya Sağ-Sol gibi yapay dikotomilerin içine hapsedilerek enerjilerini birbirlerini tüketmekle harcarlar. Bu sahte savaşlar, sistemin ana gövdesini gizleyen devasa birer dekindir. Gerçek şu ki; sandık başında kavgaya eden bu kitlelerin her iki tarafı da aynı bankacılık sistemine, aynı teknolojik tiranlığa ve aynı tüketim mekanizmasına hizmet etmektedir. Medya, bu gerçeğin üzerini örten küresel bir halüsinasyon örtüsüdür.

İzlediğimiz kanalları ele alalım, televizyonu açtığımızda ekranımızın altında beliren yazılar -biz her ne kadar dikkat etme-

diğimizi düşünsek de- bilinçaltımızı esir almakta. Durmaksızın üzerimize yüklenen bir yük var ve biz bunu fark edemiyoruz. Haberler bilinçli seçilir, daha üst merciden gelen talimatlar doğrultusunda şekillenir. “Tarafsız haber” diye bir şey yoktur, olamaz da. Neticede bu kanalların, gazetelerin, dergilerin hepsi birer şirkettir ve amaçları pastadan pay alabilmektir.

Okullar: Evcilleştirme ve Disiplin-İtaat Merkezleri

Okul, modern toplumun en sinsi kurumudur. Bir çocuğun dünyayı keşfetme arzusunu ve doğal merakını öldürüp, yerine "disiplin" adı altında bir mezar taşı diken bu yapılar, aslında birer evcilleştirme merkezidir. Müfredat dediğimiz şey, endüstriyel toplumun ihtiyaç duyduğu uysal operatörleri yetiştirmek için kurgulanmış bir hipnoz seansıdır.

Kaczynski'nin de belirttiği gibi, eğitim sistemi çocukları sistemin istediği kalıplara sokmak, onları öngörülebilir ve kontrol edilebilir kılmak için uygulanan bir psikolojik manipülasyondur. Okullar, bireyi özgürleştirmek için değil, onu sistemin çarklarına uygun bir dişli haline getirmek için vardır.

Çocuğun ilk travmalarını yaşadığı bu mekânlar, anne ve babanın sistem için çalışmak zorunda kaldığı bir düzende, nesillerin kopuşunu ve sistemin devamlılığını garanti altına alır. Çarkların hiç takılmadan dönmesi için bireylerin hür iradelerinin kısıtlanıp, yerine hayali irade diyebileceğimiz içi boş bir külâhın verilmesi gerekir. Okullar da bunu başarıyla yapar. İnsanlara nelerin kutsal, nelerin dokunulmaz, nelerin iyi, nelerin kötü olduğu aşılır ve karşı çıkmaya yelteneni izolasyonla cezalandırır. Bu tam anlamıyla bir faşizmdir ve faşizm demek insanlığın yok oluşu demektir.

Modern dünyada hiyerarşinin her türlü s temelde patriyarkal düzene dayanır ve okullar da bu sistemin vücut bulmuş halidir. Giyim kuşamdan söylenebilecek şarkılara, düşünülebilecek şeylerin bile kontrol edildiği bu mekanizma türümüzün zihinsel aktivitesine duvarlar rer ve belki de gnostik bir söylem olacak ama "hakikat"e doğru kulaç atmamızı engeller.

dev denilen şey ise yalnızca bir kontrol mekanizmasıdır. Ödül-ceza barındıran hiçbir şey makul değildir ve yalnızca insanı daha da kinlendirir. dev denilen şey, insan zekâsının kötüye kullanılması sonucu ortaya çıkmış, başka insanları kendinden aşığı gören ve onları kontrol edilmesi gereken yaratıklarımız gibi gören zihinlerin meşrulaştırdığı faşist bir istektir.

Uzmanlaşmanın Tiranlığı ve Bireysel Yetkinliğin Gaspı

Sistemin rıza üretimindeki en sinsiz başarısı, insanı kendi hayatını idame ettiremeyecek kadar aciz bir "uzmanlık" hapishanesine kapatmasıdır. Modern eğitim ve ideolojik aygıtlar, bireye her konuda bir "uzman"a muhtaç olduğu fikrini aşılar. Beslenmek için gıda mühendislerine, barınmak için müteahhitle-re, ruhsal sancıları için psikiyatlara bağımlı kılınan insan; aslında binlerce yıllık hayatta kalma becerilerini (survival skills) sistemin suni raflarında bırakmıştır.

Okullar bu sürecin ilk ayağıdır; çocuğa kendi başına nasıl ateş yakacağını veya nasıl barınak yapacağını değil, bir otoriteden nasıl izin isteyeceğini ve bir talimatı nasıl harfiyen yerine getireceğini ğretir. Bu, insanın kendi doğasına karşı bir yabancılaşma değil, bizzat doğadan koparılışının kurumsallaşmış halidir. Kaczynski'nin vurguladığı gibi, sistem bireyin davranışla-

rını doğrudan kontrol etmek yerine, onu sistemin ihtiyaçlarına göre şekillenmiş bir karakter yapısına büründürür.

Teknokrasi, yetkinin doğaya ve insana üstün geldiğinin kabulüyle başlar. Ancak kısıtlı zihnimize elde ettiğimiz veriler eksiktir ve sürekli olarak değişir. Lobotomi, bir dönem heyecanla bakılan uygulanmış en canice yöntemlerden biridir ancak sonradan anlaşılmıştır ki bu, feci bir hatadır.

Birçok insan lobotominin “insanlığın geleceği” olarak adlandırıldığı muayenehanelerde ya sakat kalmış ya da öldürülmüştür. Eğer her şeyimizi, her şeyi bildiklerini iddia eden bilim insanlarına bırakacak olsaydık bunun sonucunun İtalyan Faşizmi ve Nasyonel Sosyalizm’den farklı olacağını düşünmek komiktir.

Yetki, üç insandan alındığında farklı, üç bin insandan alındığında farklıdır. Bütün bir türü yetkiler üzerinden değerlendirmeye alırsak pek çok fikir ayrılığı ortaya çıkar ve sonu gelmez tartışmalar ile savaşlar patlak verir. Teknokrasi - modern faşizm, bu yüzden uygulanamazdır ve uygulanmamalıdır.

Uzmanlaşmanın tiranlığı yok edilmelidir. İnsanlar, daha fazla edinmek için değil; gerçekten ilgi alanlarında olduğu için uzmanlaşmalıdırlar. Ancak kapitalist, kalbi materyalist hırs ile atan bu tekno-endüstriyel sistemde böyle bir yetkinleşme beklemek boşadır.

IV.

Ekolojik Gerçeklik ve Linkola'nın Uyarısı

Nüfus Patlaması ve Yaşam Alanlarının Daralması

Radikal çevreci Pentti Linkola, sistemin büyüme takıntısını bir kanser hücresine benzetir. Kanser hücresi nasıl ki içinde bulunduğu organizmayı tüketene kadar durmaksızın çoğalıyorsa, modern endüstriyel sistem de yeryüzünü bir hammadde deposu olarak görerek aynı kontrolsüzlükle yayılmaktadır. Linkola'ya göre insanlık, kendi bindiği dalı kesen bir asalaktır. Eğer dünya yaşamaya devam edecekse, insanlığın bu kontrolsüz büyümesi ve teknolojik yayılcılığı derhal durdurulmalıdır.

Ancak bu durdurma işlemi nazikçe olmayacaktır. Linkola, demokrasinin ekolojik bir yıkım getirdiğini savunur; çünkü kitleler asla kısa vadeli konforlarından, plastik oyuncaklarından ve konforlu evlerinden vazgeçmeyi oylamazlar. Halkın önüne konulan sandık, aslında onların kolektif bencilliklerini onaylama mekanizmasından başka bir şey değildir. Bu yüzden kuruluş, parlamentolardan değil, doğanın kendi sert kanunlarından gelecektir. (...)

"Can Simidi"

Linkola'nın ünlü can simidi metaforunu hatırlayalım: Bir filika batmak üzeredir ve suyun içindekiler filikaya tırmanmaya çalışmaktadır. Eğer herkesi içeri alırsanız, filika batar ve herkes ölür. Eğer filikanın batmamasını istiyorsanız, bazı elleri itmek zorundasınızdır. Modern sistem, tüm dünyayı batmakta olan bir filikaya çevirmiştir.

Yeni Bir Çağ

İlerici olmaktan bahsetmiyorum. 'Yeni bir çağ' derkenki hayalim; nüfusun oldukça azaldığı, fabrikaların ebediyen susturulduğu, bir hiyerarşi olmadan yaşadığımız yılların hayalidir. Bu aslında oldukça gerici bir fikirdir. Çünkü Neandertal atalarımız da böyle yaşamışlardır. Fabrikaları, otomotivleri veya televizyonları yoktu. Belki tıpları da gelişmemişti ve yaşamları bize nazaran kısa sürüyordu. Ama hürdüler... Yıldızları tüm çıplaklığı ile seyredabiliyorlardı ve şafağın kızılığını biliyorlardı.

İnsanlık olarak hürriyetimizi güvenlik karşılığında sattık ve gıda istiflemeğe başladık. İşte bu, çöküşümüzün başlangıcıydı. Güvenlik, her canlının ihtiyacıdır ancak bedeli bu kadar ağır olan bir güvenlik... Neticesinde apartmanlara ve maaş günlerine hapsoldük ve ormanlardan uzak yaşıyoruz. Giresun'un %85'i maden arama bölgesi ilan edildi ve elimiz kolumuz bağlı. Demokrasi karşısında elimizden bir şey gelmiyor. Orman yangınları artıyor, sularımız kirleniyor, hayvanların habitatlarını yok ediyoruz ve kendi açımızdan en kötüsü: Kendimizi kaybediyoruz. Bu kapitalist hırs, bizi varoluşumuzun özüne, doğaya düşman etti ve biz her kesilen-yakılan ormanda yerine yapılacak otelin tuğlalarına vergilerimizi ödüyoruz.

“Bu noktada biraz daha kişisel konuşmak isterim. Giresun’da doğup büyüdüm ve bu topraklara, bu ormanlara, bu dağlara olan sevgim hat safhada. Şehirden her bunalduğumda (çoğu zaman) kendimi yaylalara atıyorum ve derin derin nefesler alıyorum. Karbondioksit kusan bacaların ötesinde, yukarılarda, hâlâ farklı bir yaşam olduğunu biliyorum. Bu, bir nebze içime su serpse de yeterli değil. (...) Ormanları sistematik olarak katleden kim varsa cezalandırılmalı... (...) doğanın intikamı yaklaşıyor. Hissedebiliyorum.”

V.

Demokrasi ve Global Tiranlık

Sandığın İllüzyonu

Demokrasi, aslında kölelerin kendi efendilerini seçme özgürlüğüdür. Gerçek kararlar hiçbir zaman sandıktan çıkmaz; bu kararlar Davos'un kapalı kapıları ardında, çok uluslu şirketlerin yönetim kurullarında ve kontrol edilemez algoritmaların labirentlerinde çöktür alınmıştır. Halkın önüne konulan sandık, sadece toplumsal öfkeyi boşaltan bir paratoner görevi görür. Birey, dört yılda bir perde arkasında kâğıt işaretleyerek "özgür" olduğunu sanırken, geri kalan tüm zamanda sistemin teknolojik ve ekonomik tiranlığına boyun eğmeye devam eder. Demokrasi, başlı başına kapitalist sistemin kendini kurtarmak için ortaya attığı uluslararası bir sözleşmedir. Halka "ufak" bir alan açılarak onları "önemli" gibi gösterirler. Bu sayede zavallı halklar yönetime katıldıklarını ve bir şeyleri değiştirebileceklerini zannederler. Hayır! Bir şeyleri değiştirmenin yegâne yolu devrimdir.

Dünya Sağlık Örgütü, Nato, Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği gibi küresel örgütler sürekli korku yaratarak, dünyada savaşların, katliamların ve yıkımların sahneenmesine neden olmuşlardır. En yakın örnekler olarak Afganistan iç savaşı, Suriye iç

savaşı, Körfez Savaşı gibi olaylar verilebilir. Bazı devletlerin bir araya gelmeleriyle oluşan gaddar birlikleri, halkları salak yerine koyup etkili propagandalarla insanları “önemli” olduklarına inandırırılar. Yakın zamanda gerçekleşen “Toplu Kilitlenme Deneyi” olarak nitelendirilebilecek yapay virüs salgını, bu örgütlerin demokrasi adı altında insanlara neler yaptırabileceklerinin kanıtıdır. Medya, demokrasi ve müfredat sayesinde zihinleri bulanık halklar, bu gaddar birlikler ne derse onları yapacaklardır. Çünkü en büyük planları başarıya ulaşmıştır; özgür irade yok edilmiştir!

Daha önce de bahsettiğim üzere, okullarda bize öğretilen değerlerden en önemlisi “demokrasimize sahip çıkmak”tır. Aslına bakarsanız bunu “kapitalizme sahip çıkmak” olarak değiştirebiliriz. Fonetik olarak değişse de, anlamda bir kayıp olmayacaktır. Demokrasilerin, özellikle de 1980’ler sonrası neo-liberal demokrasilerin yegâne amacı; küresel sermayeyi çekip yerel halkı global milyarderlerin himayesinde çalıştırmaktır. “Başarılı” bir demokrasi olamaz. Başarılı bir demokrasi demek, halka bu köleliği yutturmuş neo-liberal aygıtlar demektir.

VI.

Devrim ve Kaosun Gerekliği

Reformun İmkânsızlığı

Sistem düzeltilemez; çünkü sistemin kendisi bir hatadır. Kaczynski'nin temel tezi şudur: "Sistemi reforme etmek imkânsızdır. Onu ancak tamamen, bütünsel olarak değiştirerek özgür kalabiliriz". Teknoloji ve özgürlük bir arada var olamaz; birinin varlığı, diğerinin yokluğuna bağlıdır. Sistemi içeriden değiştirmeye çalışmak, parmaklıkları daha yumuşak bir maddeyle kaplamaya benzer; ancak parmaklıklar orada kalmaya devam eder. Hayır, ihtiyacımız olan şey devasa bir ekolojik harekettir.

Yeni bir şey inşa edebilmek için öncesini yıkmak gerekir. Bu dünyanın yıkılışı yine insan eliyle olacak ve eğer benim zamanımda gerçekleşirse umutla izleyeceğim. Yapay sistemlerin bitişini, doğanın yücemesini... Revizyonist saçmalıklara bulaşanlar devrimci kisvesi altında sistemle uzlaşmak isteyen korkaklardır. Herhangi bir "sol" görüş, modern devletler içerisinde barınmaz. Sol, istenmeyendir. Devrim, istenmeyendir. Devletlerin, şirketlerin uzlaştığı bir sol olamaz. Güncel siyasi partilerin hiçbirisi fikrimizi temsil etmez, edemez.

Bizler, istenmeyenler olarak yaşayacağız çünkü bu sistemin istediği koyunlardan olmayı reddediyoruz. (...) Ne yazık ki günümüz solunda bu azalıyor. İnsanlar liberalizmle anlaşıyor. Bu, en büyük tehlikeydi ve gerçekleşti. Revizyonizm gerçekleşti. Artık doğaya bakmıyor kimse, varsa yoksa kapitalizmin dayattığı bireysel sorunlar. Bu, başlı başına mücademizin eylemsel bazda bittiğinin bir göstergesi. Artık eylem denince akla gelen şey bir meydanda fotoğraf çekinmek... Kapitalizme karşı olduğunu iddia edip böyle aymazlıklar yapanlar, şeriatçılar ve diğer aşırı sağcı gruplardan daha tutarsızdır. Bu da onları ciddiye alınmayanlar sınıfına sokar.

Sorun şu ki; insanın kendine ve doğaya yabancılaşmasının getirdiği bu vaziyet, rahatlık ve konfor ihtiyacı sol ideolojilerin bel kemiğini kırmıştır. Yeterli değildi ama sosyalistler en azından gerçek bir problem olan işçi sınıfı için mücadele ediyorlardı. Feministler patriyarkal sistemin boyunduruğu altında hayatlarını harcayan kadınlar için... Artık hepsi gitti ve geriye ne istediğini bilmeyen, tutarsız, hayata bakışında bir incelik olmayan sürü hareketleri geldi. Evet, onlar da artık bir sürü. Ve onlarla da mücadele edilmesi gerekiyor.

Kaos

Sistemin çöküşü sırasında yaşanacak kaos, bir doğum sancısıdır. Evet, elektrikler kesilecek, market rafları boşalacak ve modern konfor bitecektir. Ancak bu, insanın binlerce yıldır yaşadığı "gerçek" dünyaya uyanışıdır. Zerzan'ın dediği gibi: "Gelecek, ilkindir". Kaos, yapay olanın elenmesi ve doğal olanın yeniden filizlenmesi için gereken o kutsal temizliktir.

Yapay olan ne varsa değişmeli ve doğalın önü açılmalıdır. Ekolojik mücadelenin en net ifadesi budur. Gelecekte yaşanacak o

büyük mücadelede insanlar ne için savaştıklarını bilemeyecekler. Ama biz bileceğiz. Mücadelemizin sebebi huzuru aramaktır. Gerçek mutluluk ve özgürlük için mücadele ediyoruz. Tüm bu modern saçmalıkları bir kenara bıraktığınızda, aslında derterinizin ne kadar anlamsız, ne kadar sistemle iç içe olduğunu göreceksiniz. Bunu fark edenler zaten kaosu bekleyecektir. Kaos, bir temizliktir ve bir geçiş evresidir. Büyük patlama (Big Bang) gibi. Zamanla her şey rayına oturur. Doğa, milyarlarca yıldır yaptığını yapar ve sahteyi elimine eder.

Şehirlerin gri betonları arasında kaybolmuş olan insan, kaosun o sert rüzgârıyla sarsıldığında, hayatta kalmanın sadece bir "tüketim" faaliyeti olmadığını yeniden hatırlayacaktır.

Modern yaşamın sunduğu "güvenlik" illüzyonu dağıldığında, birey kendi bacaklarının, kendi ellerinin ve kendi zihninin gerçek gücünü keşfetme şansına sahip olacaktır. Bu uyanış, sistemin rıza üretim merkezlerinde uyuşturulmuş zihinler için başlangıçta sancılı olabilir; ancak özgürlük, konforun feda edilmediği bir ortamda asla yeşeremez.

Pek çok kişi bu çöküşten korkacaktır; çünkü onlar parmaklıklarını boyamakla o kadar meşgullerdir ki, dışarıdaki vahşi ama hür dünyanın nefesini unutmuslardır. Oysa asıl korkunç olan, bu mekanik hapisanede ruhsuz birer veri yığını olarak yaşlanıp gitmektir. Kaos, bizi bu bitkisel hayattan çekip çıkaracak olan yegâne kuvvettir. Market raflarının boşalması, insanın kendi besinine ulaşma konusundaki kadim yeteneklerini geri kazanması için bir davettir.

Teknolojinin ve sanayi toplumunun getirdiği o devasa gürültü kesildiğinde, sessizlik geri dönecektir. Bu sessizlik, sistemin "verimsizlik" olarak kodladığı ama aslında ruhun tek gıdası olan o derin boşluktur. Kaosun ortasında, bir zamanlar "sosyal

intihar" olarak görülen o kopuş, aslında gerçek bir toplumsal yeniden doğuşun ilk adımı olacaktır. İnsanlar, ekranların başında değil, ateşin etrafında toplanacak ve birbirlerinin hikâyelerini yeniden dinlemeye başlayacaklardır.

Nihayetinde, kaos bir bitiş değil, asli olana dönüşün zorunlu kapısıdır. Sistem düzeltilemez ve reforme edilemez; çünkü sistemin kendisi doğaya karşı işlenmiş bir hatadır. Bu hatanın silinmesi için ekranların kararması, motorların durması ve sanayi devrimi adındaki o "ruhani soykırımın" kalıntılarının temizlenmesi gerekir. Ancak bu büyük temizlikten sonra insan, erdem ve onurun yan yana yürüdüğü o hakiki yaşam patikasına geri dönebilir.

VII.

Yeni Bir Çağ

Avcı-Toplayıcı Zihniyeti

İnsan biyolojisi 21. yüzyılın o steril, gürültülü ve yüksek tempolu ortamına değil, Pleistosen çağına aittir. Bugün modern toplumun bir veba gibi yayılan zihinsel hastalıkları olan depresyon, anksiyete ve o bitmek bilmeyen varoluşsal krizler; aslında genetik olarak göçebe bir avcı olması gereken bir canlının, plastik bir kutuya hapsedilmesinin doğrudan yan etkileridir. Türümüzün yüz binlerce yıllık geçmişi, ormanların derinliklerinde, açık bozkırlarda ve gerçek tehlikelerin karşısında şekillenmiştir; ancak sistem bize bu kadim mirası unutturmak için sahte stres kaynakları ve dijital uyuşturucular sunmaktadır.

Zihnimiz hala rüzgârın yönünü tayin etmeyi, bir avın peşindeki o adrenalini dolu sessiz bekleyişi ve doğanın değişken ritmine uyum sağlamayı arzuluyor. Modern insan, beton yığınları arasında yaşarken bu genetik çağrıyı duymazdan gelmeye çalışsa da, bu bastırılmış dürtüler içten içe birer huzursuzluk kaynağı olarak büyümektedir.

İnsan göçebedir ve hep de öyle kalacaktır; ancak bu göçebeliğin anlamı, sistemin sunduğu küresel turizmde değil, toprağın ve mevsimlerin döngüsüne katılmakta gizlidir.

Neo-primitivizm, veya eskiye duyduğumuz kalıtsal özlem, sadece geçmişe duyulan bir his değil, aynı zamanda insanın kendi biyolojik gerçekliğiyle barışma çabasıdır. Bugün "gelişmişlik" olarak adlandırılan her şey, aslında duyularımızın körelmesine neden olan birer engelden ibarettir. Modern dünya bizi fiziksel olarak zayıflatırken, zihinsel olarak da sistemin sunduğu yapay uyarılara bağımlı kılmıştır. Ama gerçek güç, bir yazılımın veya bir makinenin sunduğu kolaylıkta değil, bir bireyin kendi elleriyle ve zihniyle doğada var olabilme yetisindedir.

Sistemin sunduğu o sözde "güvenli" yaşam, aslında genetik hafızamızdaki o hakiki dehayı öldürmektedir. Bir avcı-toplayıcı için her gün yeni bir keşif ve gerçek bir mücadeleyken, modern insan için her gün bir önceki sıkıcı günün kopyasıdır. Bu tekdüzelik, ruhun en büyük düşmanıdır. İnsan ruhu, riskin ve belirsizliğin olmadığı bir ortamda paslanır ve anlam-sızlaşır. Bizler, konforlu hapishanelerimizde çürümek için değil, erdem ve onurun hüküm sürdüğü bir dünyada hayatta kalmak için evrimleştik.

Toplumlar geçen zaman içerisinde bu aykırı ve vahşi yanlarımızı gizlemek, onları "uygarlık" maskesi altında ezmeğe istemiştir. Ancak bastırılan her dürtü, eninde sonunda bir patlama ile geri döner. Neo-primitivist dönüş, bu patlamanın kontrollü ve bilinçli bir hale getirilmesidir. İnsanın kendi içindeki o kadim kurdu serbest bırakması, onu pejoratif anlamdaki bir canavara değil, en dürüst ve çıplak hâline dönüştürecektir.

Gaia'nın İntikamı ve Şifası

Doğaya dönmek, şehrli bir bireyin hafta sonu yaptığı bir hobi veya geçici bir kaçış değil, türümüz için mutlak bir hayatta kalma stratejisidir ve öyle kalacaktır. Şehirlerin o gri betonlarından, genetiğimize aykırı gürültüsünden ve zehirli havasından kaçıp toprağa dokunmak, sadece fiziksel bir arınma değil, aynı zamanda ruhun ontolojik bir iyileşme sürecidir. Linkola'nın dediği gibi, "orman her şeyi iyileştirir ama önce bizden koşulsuz bir sadakat ve teslimiyet bekler".

Gaia, yani yerküre, kendisini bir kanser hücresi gibi tüketen bu sanayi toplumundan kurtulmak için eninde sonunda kendi bağışıklık sistemini devreye sokacaktır. Bu süreç modern insan için bir "felaket" gibi görünse de, aslında gezegenin nefes alması için gereken tek yoldur.

İnsanlık, bu devasa organizmanın bir parçası olduğunu unutup ona hükmetmeye çalıştığı her ân, kendi sonunu da hazırlamaktadır. Doğanın sert kanunları, parlamentoların yumuşak yasalarından çok daha adildir.

Gerçek bir devrimci, içerideki öz ile dışarıdaki doğanın aynı ritimde çarptığını anladığı ân, sistemin tüm illüzyonlarını yerle bir eder. Bu uyanış, doğanın şifasını kabul etmekle başlar. Bizler doğadan kopardığımız her parça için plastik bir ikame koymaya çalıştık ama o boşluk asla dolmadı. Artık o sahte yamaları söküp atma ve yaranın hava almasına izin verme vaktidir.

Giresun'da ve dünyanın dört bir yanında sürdürülen o vahşi maden arama projeleri, sistemin can çekişirken doğaya saldırdığı son çarpınışlarıdır. Bu talana karşı durmak, sadece bir çevrecilik eylemi değil, bizzat insanın kendi varoluş hakkını

savunmasıdır. Toprağını ve suyunu koruyamayan bir türün, hürriyetten bahsetmesi koca bir yalandır. Doğanın intikamı sert olacaktır ama bu intikam aynı zamanda bir arınmayı da beraberinde getirecektir.

İnsan, içerisini ve dışarısını eşzamanlı kabullendiğinde gerçek hürriyete kavuşur. Dođaya dñnmek, vahşi bir ormanda kaybolmak değil, asıl evine, kñklerine ve dinginliğe geri dñnmektir. Kutsal dinginlik, sistemin "verimsizlik" olarak gñrdűđü o kutsal boşluktur; tñkentin ve kapitalizmin sñndűđü karanlıktır.

Gaia'nın şifası, makinelerin soğuk metalinde değil, toprağın o erdemli, şefkatli ve kendine özgü yapaylıktan uzak kucağında ve kokusunda bizi beklemektedir.

VIII.

Bitiş

Önümüzde iki yol var: Ya teknolojik bir tekliğin içinde tamamen köleleşmiş, biyolojik posası çıkarılmış ve sadece birer "veri" birimine indirgenmiş gölgeler haline geleceğiz ya da bu yapay cenneti bütünden değiştirerek doğanın erdemli ve onurlu kucağına döneceğiz. Sistem bizi korkutacak; aç kalacağınızı, hastalanacağınızı ve öleceğinizi söyleyecek. Ancak buna boyun eğmek, insanın kendisine işleyebileceği en büyük günahıdır.

Gerçek yaşam doğadır. Doğanın olduğu yer hayat bulur. Modern sistemin sunduğu güvenlik, aslında ruhun prangalanması anlamına gelir. Mülkiyet hırsı ve ilerleme masalı bizi içsel doğamıza küstürdü. Şimdi bu küskünlüğü bitirmemiz ve özlemimizi çektiğimiz o ontolojik pozisyona dönmemiz gerek.

Zihnimizi, kalbimizi ve bedenimizi makinelerden kurtarmamız gerek. Sistemin parmaklıklarını boyamayı bırakalım; o duvarları yıkmak için gereken güç zaten içimizdeki o bastırılmış tutkuda gizli. Teknolojik tiranlığın bize sunduğu o sahte mutluluklara sırtımızı dönelim. Huzur dediğimiz, ekran başında

değil ama doğada; ama toprağın her zerresinde ve akan suyun sesinde... Atalarımızdan bir ateş yanıyor içimizde.

Buğdayı öğütmeden ve şehirler inşa etmeden önce; hürriyet meşalesi taşıyorduk. Şimdi ise kendi kendimizin esiri olduk. Ve yarattığımız bu ceberut sistem... Kapitalizm... Yıkılmaya mahkûm olan bu kötülük!

Kaosun gelişi bizi korkutmasın; o sadece bir temizliktir. Modern dünyanın sahte ışıkları söndüğünde, antik yıldızlar yeniden görünecektir. Bu, insanın binlerce yıldır süren o uzun ve karanlık uykusundan uyanışı olacaktır. Bu uyanışta yalnız olmayacaksınız; yanınızda toprağın, suyun ve rüzgârın o kadim gücü olacak. Sistemin çarkları bizim kanımız ve ruhumuzla dönüyor; o çarkları durdurmak bizim elimizdedir!

Yalnızca çalışıp karın doyurmak ve bir gün ev sahibi olma hayaliyle ömür tüketmek, insana yapılmış en büyük hakarettir. Bizler patronların karınlarını doyurmak için doğmadık. Kendi hikâyemizi, kendi ellerimizle ve erdemli doğanın sert ama adil kurallarıyla yeniden yazacağız. Bu, son çağrıdır; ya kölelikte yok olacağız ya da doğada ve rüzgârda özgürleşeceğiz.

*Doğaya, sessizliğe ve öze dönün. Başka bir dünya mümkün değil; sadece tek bir gerçek dünya var ve o da bu beton yığınlarının altında sabırla, sükûnetle bekliyor. O dünyayı yeniden ortaya çıkarmak için gereken tek şey, sistemin yalanlarına olan bağımızı koparıp atmaktır. Hem insanın hem de ormanların ve yaşayan her şeyin hür olduğu günlere, **Hail Gaia!***

Bir Hikâye: Eski Dünyanın Balıkçıları

Eskiden, çok eskiden... İnsanoğlu yazıyı keşfetmeden pek önce... Buzlar yeni erimiş ve şarkılar yeni söylenmeye başlamışken... İnsanın aklını kurcalayan yegâne şey hayatta kalmaktı. Bu uğurda öldürdü ve yaşattı. İyi ve kötü yeni yeni oluşmaya başlamış, dil de yeni yaratılmıştı. Bu eski dünyanın kuzeye yakın ama bir o kadar da uzak bir köşesinde yaşayan topluluklar vardı. On binlerce yıl sonra “Karadeniz” olarak adlandırılacak bu yöre, şimdilerde soğuktu. Soğüğün egemen olduğu bu topraklarda geçim kaynaklarının belki de en önemlisi balıkçılıktı. Geçim kaynağı dediğime bakmayın, para yoktu o zamanlar. İnsanların derdi karınlarını doyurmaktı. Ve insanlar bu eski devirde paylaşmak zorundaydı. Paylaşmayı doğadan öğrenmişti insan, zira gerçek annesi doğaydı. Doğa, insan ile yaşayan canlı bir bütündü. Şiir gibiydi her şey, yıldızlar net bir biçimde görülebiliyordu. Çiçekler, hayvanlar, ağaçlar... Her şey çok daha çeşitliydi.

Ve bu zamanlarda her şey oldukça basitti. Daha sonra Kerasounta, daha da sonra ise Giresun adını alacak bu diyarın hancılarının kafaları basit ama önemli şeylerle meşguldü. İnsanın daha sonra özleyeceği şeyler ile... Ağaçlar kesilmiyor, adeta tapınılıyordu. Zira eski dünyanın her yerindeki temel inanç, doğanın kutsal olduğuydu. Bu inanç kaybolduğu zaman ise dünyanın sonuna yolculuğumuz başlayacaktı. Tanrı veya tanrılar yoktu, insan henüz ihtiyaç duymamıştı. Doğa Ana’sı ona yetiyordu. Ekmeyi ve biçmeyi öğrenmişti artık. Atlara binmeyi öğrenmiş, köpekleri evcilleştirmişti. İlk evler oluşmaya başladı; insanın mülkü vardı artık. Depoladığı tahılı, sahip olduğu arazisi... Bunların hepsi insana dert olarak dönecekti.

Zira savaşların ve katliamların sebebi, insanı canavara dönüştüren şey artık hayatın tam ortasında idi.

İnsanı delirten şey nedir? Neden insan öldürmeye bu kadar açtır, zarar vermeye, vahşileşmeye? Bunların hepsinin insanın bir parçası olduğunu biliyoruz ancak insanı bu parçalarını kullanmaya iten şey nedir? Cevabını en eski savaş hikâyelerinde görebiliyoruz; mülk. Eğer ki insan ilk halindeki paylaşımcılığını ve doğa ile beraber yaşama istencini korusaydı şu anda, tam şu anda ne ben bu yazıyı yazıyor olurum ne de siz elinizde bunu okuyor olurdunuz ancak inanın bana her şey çok daha güzel olurdu.

Ne siz biyoteknolojik, insanlığa kastedebilecek, insanı dünya üzerinden silebilecek bilimsel gelişmeleri takip ederdiniz ne de yapay zekâ insanın kontrolünü eline geçiriyor olurdu. Her şey çok daha sade, basit ve şiirsel olurdu.

Ama insan, son 5000 yıllık medeniyet tarihinin en büyük felaketi ile karşı karşıya; teknolojik bir intihar. Ne o eski balıklar kaldı, ne de balıklar...

Yapay zekânın ilerlemesi ile beraber hayatlarımızda birçok “kolaylık” ortaya çıktı. Örneğin hazırlamak istemediğiniz belgeleri hazırlıyor, yeni bir dil öğrenmenize gerek kalmaksızın sizlere her yazıyı tercüme ediyor, sizin için şiirler yazıyor, resimler yapıyor, videolar hazırlıyor... Hâlâ rahatsız olmadınız mı? Yoksa tüm bunların, bu “kolaylık”ların insanlık ve dünya için olumlu şeyler olduğunu mu düşünüyorsunuz? Milyarder Elon Musk’ın Neuralink şirketinin insan zihnini birer bilgisayara dönüştürme projelerinden habersiz misiniz? Veya yapay virüsler ile oluşturulan salgınlar ile kitle kontrol girişimlerini görmüyor musunuz? Şunu söyleyeyim ki fazlasıyla optimistsiniz. Zira dünya hiç olmadığı kadar sona yaklaştı. Bu son insan-

lıgın çöküşü ile sonuçlanacaktır. Bu konuda Ted Kaczynski, John Zerzan, Pentti Linkola gibi yazarların yazılarına göz atmanızı tavsiye ederim.

Şimdi biliyoruz ki her birimizin hayalleri, umutları var. Ancak hayallerimizi düzgün bir şekilde ele almalıyız. Yapay zekâ mühendisi olmak isteyen biri, “vatana millete hayırlı bir evlat” olma hayaline ulaşabilir.

Evet, kısa vadede oldukça faydalı işler yapabilir, örneğin gelecekte kullanılacak kitle imha silahlarının tasarımlarını yapabilir. Aslına bakarsanız Oppenheimer filmi tam bu mentalitedeki insanlar için. İzlemenizi tavsiye ederim. Her neyse, hayallerimizin teknolojiyi ileri taşıma; bilimi ilerletme, biyolojik değişimler yapma (genetik üzerinde oynama vs.) üzerine olması yakın çevremiz ve kendimiz için bir olumlama olsa da insanlık ve dünya tarihine lineer olarak baktığımızda bu istenç bizlere daima olumsuz yollar ile dönmüştür. Bu noktada insan hayatının uzaması tezi öne sürülebilir. Makuldür ancak bu konunun pozitifliği subjektiftir. Kaldı ki bunu savunsanız bile binlerce kat fazla olan olumsuz etkilere karşı kullanamazsınız.

İnsanları robotlaştırmak, insanları rutinlere hapsedmekle başlar. Bu, modern kapitalist öğretinin bizlere çocukluğumuzdan itibaren sunduğu mükemmel dizayn edilmiş bu sistemde çok net görülebilir. Sürekli olarak bizlere verilen görevler ve amme işi diyebileceğimiz pek çok aslında gereği olmayan görevler ile robotlaşmaya dair içimizde bulunan direnç kırılır. -Bu noktaya çok uzun değinmeyeceğim zira açık olduğunu düşünüyorum.- Şimdi, robotlaştırmaktan bahsettim; şöyle ki bu robotlaşma yalnızca mentalite düzeyinde sınırlı kalmayacak.

İleriki yıllarda hep beraber insan zihnine koyulan çipleri, bilinci bilgisayara aktaran sistemleri göreceğiz.

Bunun ne kadar büyük bir felaket olduğunun farkında değiliz; kıyametin başucumuzda olduğunu göremiyoruz.

Doğayı yok etmeye devam ederken insanlığı da es geçmeyen şirketler her geçen saniye daha da güçleniyor ve biz sıradan insanların direnç gücü de eş oranda azalıyor. Doğa Ana'yı bırakıp kendimizi makinelere emanet etmenin sonucunu ağır bir biçimde ödeyeceğiz; biz ödemezsek bile çocuklarımız, torunlarımız, yeşillik içerisinde büyümeyi hak edecek her insan ve hayvan ödeyecek. Umuyorum ki eski dünyanın balıkçıları gelecek zamanda da basit ama önemli işlerle meşgul olup şiir gibi hayatlar yaşayabilirler; doğa ile bir bütün olarak...

(10 Nisan 2025)

OKUMA LİSTESİ VE KAYNAKÇA

- Ted Kaczynski - *Sanayi Toplumu ve Geleceği*
- John Zerzan - *Gelecekteki İlkel*
- Pentti Linkola - *Can Life Prevail?*
- Pierre Clastres - *Devlete Karşı Toplum*
- Derrick Jensen - *Endgame*
- Piero San Giorgio - *Giuseppe: A Survival Story*

TEŞEKKÜR

Anneme, anneanneme, dedeme, her şeyi güzelleştiren güzel sevgilime, çam ağaçlarına ve tabii ki diğer tüm ağaçlara, amanita muscariyalara, neandertal ve sapiens atalarım, bu dünyayı var eden tüm tesadüfi çarpışmalara ve yıkımlara teşekkür ederim.

Uygar Ayhan

upas

upas.evvel.org

İstanbul, 2026